

Over Icoonlandschappen

Een Icoonlandschap is een gebied dat ons toont hoe mooi, rijk en inspirerend ons land kan zijn, waar de geschiedenis nog zichtbaar is en waar flora en fauna bewaard zijn gebleven.

Nederland kent geen nationaal beleid (meer) ten aanzien van Nationale Landschappen. De in 2004 door het toenmalig Ministerie van VROM als zodanig aangewezen gebieden maken sinds 2011 geen deel meer uit van het regeringsbeleid. Hoewel veel provincies de Nationale Landschappen hebben overgenomen, is er veelal geen budget om deze te onderhouden. Daarmee is een betreurenswaardig einde gekomen aan de nationaal gedragen status van deze landschappen.

Als antwoord op deze ontwikkeling is de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap gestart met de campagne 'Icoonlandschappen'. Een initiatief bedoeld om gebieden met een onomstreden iconische waarde voor het Nederlands cultuurlandschap te belonen met de waardering die zij verdienen; een erkenning die deze gebieden voor heel Nederland op de kaart zet. De toekenning Icoonlandschap is daarmee tevens een aansporing om ook in de rest van ons land respectvol met het landschap om te gaan.

Bezoek ook de website

Meer informatie over de campagne Icoonlandschappen vindt u op de website www.icoonlandschappen.nl.

Bekijk op de website ook de video over De Hoge Berg! Hierin laat presentator Jeroen Noordzij zien waarom De Hoge Berg op Texel zo'n speciaal gebied is dat de titel Icoonlandschap met recht en trots mag dragen.

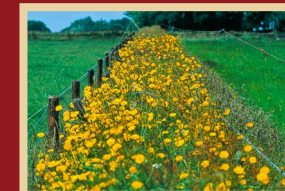
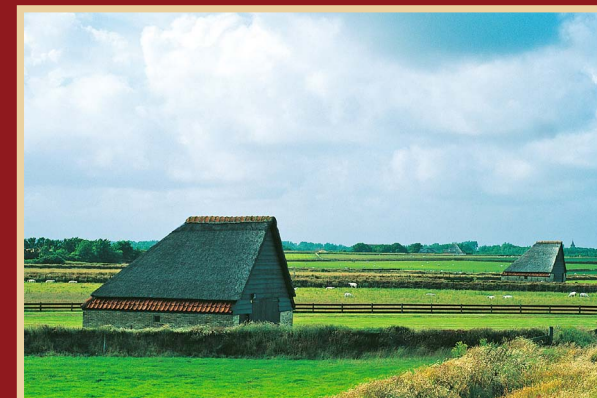
Bekijk de video op www.icoonlandschappen.nl

Het werk van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Nationale Postcode Loterij.

Kaartgegevens: pdok.nl

De Hoge Berg, Texel Icoonlandschap

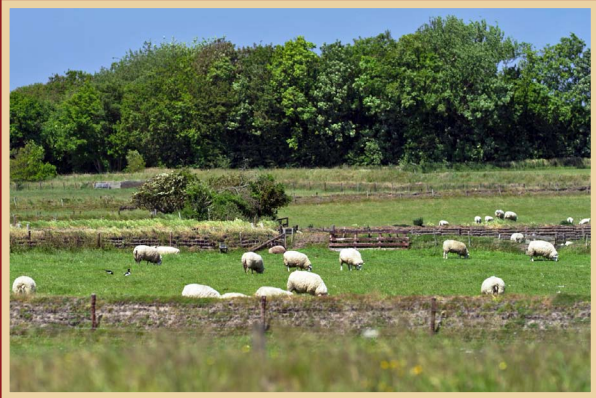

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

Over De Hoge Berg

Geschiedenis

De Hoge Berg op Texel is een uit keileem bestaande stuwwal, gevormd tijdens de voorlaatste ijstijd en in de loop der tijd afgevlakt tot haar huidige glooiing.

Door de zilte zeewind groeiden er weinig bomen en struiken, waardoor er amper beschutting was en ook bouwmaterialen schaars goed waren. De bewoners die zich vanaf circa 700 voor Chr. op Texel vestigden, bouwden daarom huizen van plaggen, met daken van juthout, huiden en duingras of hooi. Om hun vee en moestuinen te beschermen bouwden ze rondom hun erf tuunwallen: muurtjes gemaakt van gestoken plaggen.

Tuunwallen

Voor het maken van een tuunwal (of tuinwal) worden graszoden gestoken, die vervolgens worden gestapeld tot parallelle muurtjes van een meter hoog. De tussenruimtes worden opgevuld met duinzand en ten slotte komt bovenop als afdichting een 'nokpan' van graszoden.

De tuunwallen lagen aanvankelijk nabij dorpen en nederzettingen. Vanaf 1562 werden zij uitgebreid tot een omvangrijk labyrint op zowel Texel als het voormalig eiland Wieringen. Omdat de stuwwalresten geschikt waren voor graanteelt en omdat belastinginning op de eilanden achterbleef, bepaalden de Staten van Holland dat de heuvels onder de boeren werden verdeeld en in honderden perceeltjes werden opgesplitst, omheind met tuunwallen om zo het graan te beschermen tegen schapenvraat.

Veel van de tuunwallen op de Hoge Berg zijn door de jaren heen bewaard gebleven. Ook worden er nog altijd nieuwe aangelegd. De agrarische natuurvereniging De Lieuw ontwikkelde hiervoor zelfs een speciale tuunwal-stapelmachine waarmee behoud en herstel van tuunwallen enorm geholpen is.

Landschapselementen

Ook andere elementen kenmerken het Hogeberggebied. Drinkwaterpoelen (ook wel dobben) zorgden ervoor dat de schapen het hele jaar door op de percelen konden blijven. Schapendriften, met tuunwallen aan weerszijde, zijn ook onlosmakelijk met het gebied verbonden. En natuurlijk de karakteristieke schapenboeten: ogenschijnlijk doormidden gezaagde schapenschuurtjes met de kop in de wind en de hoge 'afgezaagde' zijde in de luwte.

Flora en fauna

Veel diersoorten kunnen op een eiland door de geïsoleerde ligging lang stand houden, zoals bijvoorbeeld de Noordse woelmuis. Zo heeft ook de Texelse zandbij zich op het eiland kunnen ontwikkelen omdat hij geen concurrentie van soorten van het vasteland heeft.

Het wereldberoemde schapenras de Texelaar vindt zijn oorsprong op het eiland en komt er nog altijd in groten getale voor. Ook de tuunwallen bieden een thuis aan talloze diersoorten zoals rugstreppadden, muizen en bijen. In het voorjaar en de zomer bloeien de tuunwallen in geel, paars, wit en blauw met Engels gras, verbrem, boshyacint en grasklokjes. Op het ooit zo onherbergzame eiland raken de tuunwallen vandaag de dag spontaan begroeid met braam, eikvaren, vlier en meidoorn.

Over de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

De Icoonlandschappen worden benoemd door de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC), die daarbij samenwerkt met lokale partijen.

De VNC zet zich in voor herstel en behoud van het cultuurlandschap in Nederland en doet dit door onder meer aanleg en onderhoud van landschapselementen zoals heggen, houtwallen en struweelhagen.

De missie van de VNC is dan ook om 'Nederland weer mooi' te maken. De opkomst van het prikkeldraad en grootschalige ruilverkavelingen hebben ertoe geleid dat grote delen van het Nederlands landschap hun eigenheid en natuurschoon zijn verloren en zijn verworden tot kale vlaktes waar niets meer in leeft of bloeit. De VNC tracht dit proces te keren door waar mogelijk samenwerkingen aan te gaan om het cultuurlandschap te herstellen tot de glorie die het ooit kende; met respect voor het verleden en voor de mensen die daar nu werken, wonen en recreëren. Dat is niet alleen essentieel voor de biodiversiteit maar ook gunstig voor recreatie en toerisme. We profiteren er dus allemaal van!

Meer informatie over het werk van de VNC leest u op de website www.nederlandscultuurlandschap.nl

U kunt de VNC steunen door lid te worden.

Volg de VNC ook op social media:

facebook.com/cultuurlandschap
twitter.com/NL_weer_mooi

